

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Exegesis Euangelij Lucæ VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

in quibus meis, quas pro Christo patior. Nam etsi ordinatè etiam voluero gloriarì, non ero, licet quibusdam videar, inspiens in hac gloriatione. Neque enim falsa, sed veritatem dicam, in qua gloriarì non est inspiens. Parca autem, nõ omnia, nec tumidè, sed modestè Dei dona referens, ne quis me existimet, aut sublimioris esse naturæ, aut excellentioris perfectionis supra id, quod videt in me, aut aliquid ex me. Nam ne magnitudo reuelationis extollat me, neve mihi suboriatur ex Dei donis elatio, additus est mihi stimulus carnis meæ. Tribulationes & infirmitates carnis, aut tentatione libidinis carnis insinuat, quàm illi Angelus Satanæ excitabat post raptum, quàm ante vehementiorem. Datus igitur mihi ad vtilitatem est à Deo omnia prævidente & gubernante stimulus carnis meæ Angelus Satanæ, qui me colaphizet, qui me ignominiosè humiliet, & in me ipsius considerationem impellat. Aut qui me punctiõibus aduersitatum, infirmitatumq; affligat. Pro cuius amotione ter Dominum rogavi, quo recedete fierem liberior spiritui, Dominus non quod volebam, sed quod mihi expediebat facturus, siue per Angelum, siue per internam inspirationem illuminantem, Sufficit, inquit, tibi gratia mea, assistens, & ne pecces protegens. Aut hoc tibi satis sit, vt habeas gratiam meam. Nam virtus in infirmitate perficitur. Hoc autem bifariam contingit: aut vt infirmitas, siue corporalis, siue etiam spiritualis materia sit exercendæ virtutis, puta humilitatis, aut patientiæ, quæ per infirmitatem crescat, atque ex pugna, & ex ipsa aduersitatis sustentia seipsa quotidie maior efficiatur, vt quod homo sustinendo varia efficitur prudentior. (Qui enim non est tentatus, quid sciet) re ipsa periculum faciens suæ infirmitatis, quo sapientius se posthac gubernet, Sequitur:

Virtus bifariam in infirmitate perficitur.

Eccle. 24.

Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis. Hic vides, quod Paulum Dominus non in exauditum reliquerit, qui petiuit à stimulo huius tentationis se liberari, quoniã quidem & si non liberauit illum eo modo, quo Paulo videbatur vtile, exaudiuit tamẽ eum, quomodo ipse id Paulo cognouit commodo futurum. Nec Paulus hic deliquit, aliud quam Dominus dare voluit rogans, quia vbi voluntatem didicit Christi, non deinceps rogauit liberari. Sed libenter, inquit, gloriabor in hoc, quod infirmitates, tribulationesq; sustineo, quandoquidem in hoc, quod sum infirmus, fortissime facit Christi virtus.

EXEGESIS EVANGELII DOMINICAE

Sexagesima. Luca VIII.

Magna fuit turbæ reuerentia ad Christum, magna deuotio, magna fides audiendi verbũ Dei, infatigabiliter enim ac indefinenter Christum sequebantur, & quocunq; ibat Christum requirebant, ad ipsum confluentes, Itaq; cum iter faceret per ciuitates & castella, prædicabat regnum Dei. Cum verò quadam die domum exiret, vbi docuerat, venit iuxta mare, vbi tanta ad eum confluxerat populi multitudo, vt in nauim ascendens doceret, omnis verò plebs staret in littore. Tunc enim ex nauis docens hodiernum prædicauit Euangelium, quod Lucas in hunc refert modum.

V 4 Cùm

Cum turba plurima conueniret, & de ciuitatibus properarent ad Iesum, dixit per similitudinem.

Quod turba multa confluxerit, secutaq; sic Christum, diuersis causis accidit. Quidam enim vt sanarentur, alij vt alerentur. Multi ex deuotione, ex curiositate etiam nonnulli, postremo, vt erudirentur, sequuti sunt eum multi, cum interim non deessent quoque, qui insidiarentur. Quomodo itaque varius eorum fuit animus & propositum, ita vnusquisque iuxta hoc, quod querebat, ex Christo referebat fructum. Cum turba, inquit, plurima conueniret. Turbam nominat, non principes huius mundi, non seculi diuites & potentes: hi enim alia habebant, quae amabant, puta terrena, ideo caelestem magistrum non requirebant, nec illis sancta eius eruditio erant suauis, sed insipida. Hoc hodie quoque eiusmodi contingit. Quamobrem Paulo Apostolo dicitur Corinthijs: *Videte uocationem uestram, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, sed quia stulti sunt mundi, elegit Deus, vt confundat fortis, &c.* Cum simplicibus enim sermone natio eius. Congruè idcirco dictum: *Nunquid aliquis ex principibus credidit ad Iesum?* Quasi dicant: nullus, sed turba. Cum itaque de ciuitatibus properaret ad Iesum, ad famam Christi praeconium accedit, quod non tantum ex pagis, sed ex ciuitatibus quoque, in quas Christi fama iam diuulgata fuerat, properabant ad Iesum, vt non rusticus populus tantum, sed urbanus etiam accederet ad Iesum, vel tanquam ad pastorem oues, sicut dicit: *Ego sum pastor bonus, & cognosco oues meas, & cognosunt me meae:* vel sicut ad medicum infirmi. Neque enim opus est sanis medicus, sed male habentibus: aut vt ad doctorem imperiti. Quod Psalmista monet dicens: *Accedite ad eum & illuminamini.* Itaq; dixit per similitudinem. Neque enim historiam dicit, vt necesse sit interrogare, quis ille fuerit seminator iuxta literam aut historiam, sed quis seminator sit, quae terra sit, quod semen, quae hic in similitudine hac significatur. Sensus namque praecipuus parabola aut similitudinis, non est ille, quem verba primo significant, sed qui per res significatas nobis insinuat. Verbi gratia, in libro Iudicum legitur: *terunt ligna, vt vngerent super se regem:* non de lignis, sed hominibus per ligna significatis intelligitur.

Exijt qui seminat, seminare semen suum.

Exijt Dominus ad seminandum, non per motum localem, sed per incarnationem, incipiens esse per humanitatem, qua aliquando ibi non fuerat. Exiuit, inquit Augustinus, de Patre, quia de Patre est, in mundum venit, quoniam mundo corpus suum ostendit, exijt tanquam agricola seminare semen suum, de quo Zacharias dicit: *Homo agricola ego sum.* Et Hieremias: *Quasi colonus fatigatus est in terra, & quasi vir vagus.* Rectè vagus dicitur, nihil in hoc mundo proprium habens. *Vulpes enim* (quod de seipso testatur) *fontes habent, & volucres calidos: filius autem hominis non habet, vbi caput suum reclinet.* Rectè quoque agricola dicitur, quia filius agricolae. *Ego sum* inquit, *verus vitis vera, & Pater meus agricola est.* Secundum rationem vnā, est vitis vera: secundum aliam quoque rationē, non modo agricolae filius, sed ipse quoque agricola est. Quis enim praedicatione agrum alius excoluit Patris sui, quā ipse? frangens duos scopulos cordis timore Dei, & seminans in cor huma-

1. Cor. 1.

Prouet. 1.

Ioan. 7.

Ioan. 10.

Matth. 9.

Psal. 11.

Sensus parabolarū Christi quis praecipuus.

Iudicum 9.

Exiisse Dominum quid insinuet. Augustin.

Zach. 7.

Hierem. 14.

Matth. 9.

Ioan. 15.

nam verbum Dei, tenensq; aratri, hoc est, crucis stivas, id est, clauos in manibus, quibus adfixus erat cruci, passione agrū suū excoluit, suisq; electis omnibus, quo agricolam se monstraret dicens: *Tollite iugum meum super vos. Iugum enim meum suave est, & onus meum leue.* Exiit igitur seminare semen suū, id est, verum Dei verbum, non alienum, non pestiferum dogma ali- quod, sed suū, hoc est, saluiferum. Quodcunque itaque aliud fuerit dog- ma, quod cum illo dissentiat, non Dei semē est, non Dei verbū. Vide autem ne sit cuiuspiam hæretici, qui sua verba palleat, venditatq; sub nomine Dei verbi. Miscet enim suis perniciosi dogmatibus verbum Dei, quo versuti- us fallant & seducant, non attendentes lege Domini prohibitum: *Non sere- agrum diuerso semine.* Per semen igitur, quod Christus seminat, intelligitur verbum Dei. Hoc vt seminaret, venit in mundū, venit etiam ad cor homi- nis illud seminare. Nam & hominis cor, ager est, & terra aliquando fecun- da, interdum sterilis, & iuxta hoc multum, aut modicū, aut certē nullū fru- ctum referens. Dominus itaque in mundum veniēs sua eruditione illustra- uit mundum, seminavit Euangelium per se, & per seruos suos, & seminat vsq; ad consummationem seculi. Quapropter Psalmista dicit: *Lucerna pedi- bus meis verbum tuum, & lumen semitis meis.* Seminat autem non solūm prædi- cando, sed etiā inspirando, & intus monendo. Seminat quoque foris, per ministros excitando, & docendo, seminat postremo in scriptura nobis lo- quendo. Siue igitur sit verbum Dei inspiratum, siue auditum, siue lectū eru- dit nos. *Beati igitur qui audiunt verbum Dei & custodiunt illud.* Neque enim au- ditores, sed factores verbi iustificabuntur apud Deum. Quapropter quan- do Dominus dicebat Iudæis, *qui est ex Deo, verba Dei audit, propterea vos nō au- ditis, quia ex Deo non estis,* non de auditu corporali est loquutus. Sic enim & hi, quibus loquebatur, & quos arguit, quod non audirent, audiebant: sed de- mentis intelligitur auditu, & de spiritualibus auribus locutus est. Hi enim audisse verbum Dei iudicantur, in quorum vita Euangelica ac Christiana eruditio elucet, qui opere exprimunt, quod intus audierunt.

Et dum seminat, aliud cecidit secus viam, & conculcatum est, & volucres cæli comederunt illud.

Varia est Dei verbum audientium conditio. Quidam nanque audiunt, & delectantur eis Dei verbum. Quidam Dei verbum fastidiunt. Verum huius est ratio, quam supra Christum dixisse retuli: *Qui est ex Deo, verba Dei audit.* Dei enim gratia aperit & colit cor humanum, vt Dei verbum recipiatur, & germinet in opus salutis. Sine gratia autem Dei, verbum Dei seminatū, nō operatur fructū. Nihil enim, qui scribit, aut qui loquitur, agit in corde ho- minis quicquam, nisi spiritus sancti gratia intus doceat hominem, & in eo operetur. Quomodo enim prædicator homo, aut doctor mutaret corda ho- minū, quando nō omnīū Christus corda quibus loquebatur, mutauit? Mul- ti enim nō solūm gratis, sed etiā ad damnationē maiorem Christi verbum audierunt. Et ideo Apostolus dicit: *Ego plantauit, Apollorus rigauit: Deus autem in- crementum dedit.* Itaque neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui in- crementum dat, Deus. Omnino igitur nobis necessarium est, vt sit, qui intus no- bis prædicet, hoc est, qui moueat, confortet, vrgeatq; Christus, imo qui sua gratia

Audientium
Verbū Dei
condit ones
variz.
Ioan. 3.

1. Cor. 3.

X gratia

F. VI
21

gratia vngat, emolliat, accēdatque voluntatem hominis. Gratia autem hæc Spiritus sancti his tanquam datur, qui sunt humiles. In humilibus igitur solis verbum Christi fructum operatur. Hoc enim Christus quoque constituitur, dicens: *Confiteor tibi Pater, quoniam abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis.* Cui Psalmista quoque olim similia dicens: *Deliratio, inquit, sermonum tuorum illuminat & intellectum dat paruulis.* Porro, qui superbi sunt, qui mundana, altaque diligunt, his non placet verbum Dei, sed potius illud fastidiunt, utpote terræ steriles, incultæ, & malæ, ideo non producant fructum. Verum quare, inquis, non libenter audiunt verbum Dei, aut quare inuiti audiunt? Ideo profecto, quia aduersatur concupiscentiæ eorum Dei verbum. Exempli gratia: Tu amas delicias & luxū, verbum tibi Dei hæc prohibet, ideo non potes illud diligere. Contraria enim nunquam amantur. Quocirca dicitur tibi à Christo: *Esto consentiens aduersario tuo in via, ne forte te tradat iudici, &c.* Aduersarius hominis carnalis, est verbum Dei. Ea enim, quæ ille amat, Dei verbū interdicit: & rursus, quæ ille fugit, ipsū eadē præcipit. In via igitur præsentis vitæ quam diu fueris, esto consentiens aduersario tuo, hoc est, verbo Dei, quod carnali vitæ tuæ aduersatur, ne venias ad captiuitatē & supplicium. Et dum feminat, aliud cecidit secus viæ, hoc est, in corda hominū mundanorū carnalia spiritualibus præferentiū, & mundo, vitiosisque actibus feruentiū. Hoc semen conculcatū est, id est, ut fructum adferret, est impeditū, strepitu malarū cogitationū affectionumque carnalium, inquietudine malarū passionum, & importunitate tentationū, ac variarum cogitationum. Volucres enim cæli, id est, dæmones comedunt, id est, abstulerunt illud semen de corde hominis, ne quid inde saluferum nasceretur.

Aliud cecidit supra petram, & natum aruit, quia non habebat humorem.

Supra petra semen cadit, quando verbū Dei durū cor hominis audit, unde nullus sequitur fructus. De hoc scribitur: *Cor durū malè habebit in nouissimo.* Itemque: *Indurauerunt facies suas supra petram, & noluerunt reuerti.* Hoc etiam modo induratum fuit cor Pharaonis, ut nō audiret verbū Domini per Moysen, nec quod iussus à Deo fuerat, ageret, dimittens populū abire, ut sacrificaret. Quicquid per Moysen Dominus in eum seminabat, cecidit supra petram. Nam etsi aliquando Pharaon moueretur, & promitteret se obediaturū Deo, & populū dimissurū, tamen hoc propositum iam natum, plaga ab eo iterum recedente, mox aruit. Liqueat igitur, quomodo humor aquæ plantas, ut coalescant, conferuat, & semina in terram iacta, ut crescant, fouet, ita gratiam spiritus Sancti terram cordis humani rescicere, rigare, confortare, atque ut semen, Dei scilicet verbū fructum faciat, producere. Quæ gratia vbi defuerit in siccitate & ariditate bona voluntas marcescit, Proinde Hieremias dicit: *Maledictus homo, cuius cor recedit à Deo: erit enim quasi mirica in deserto, & habitabit in siccitate.* In Proverbijis quoque dicitur: *Qui mensis est dura, incidet in malum.* At verò de eo, quem fluentia gratiarū fecundant, scriptum est: *Et erit tanquam lignū, quod plantatū est secus decursus aquarū quod ad humorem mittit radices suas, nec timebit cum venerit aestus. Et erit folium eius viride, & in tempore siccitatis.*

Math. 11.
Psalm. 119.

Math. 5.

Eccle. 3.

Hierem. 5.

Exod. 47.

104. 11. 14 &

Hierem. 17.

Prover. 3.

Psalm. 17.

Madem.

semitis non eris sollicitus, nec aliquando desinet facere fructum.

Et aliud cecidit inter spinas, & simul exorta spina suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam, & exortum fecit fructum centuplum.

Semen hoc in corda auara & ambitiosa cadens, germinat quidem quasi fruticem, quia excitat ad tempus bonam voluntatem. Verum sollicitudines & curae huius seculi, tam pro diuitijs, quam pro gloria mundana, timores quoque & suspitiones, quae harum occasione generantur in homine, scilicet ne hoc illudve temporale ac mundanum amittat, aut ne hoc sibi contrarium ueniat, tanquam spinae suffocant illud germen. De ambitione enim D. Bernardus ait: O ambitio ambientium crux, quomodo omnes torques, omnibusque places? Et Salomon: Peccatori quoque dedit Deus afflictionem & curam superfluum. Hae igitur sunt spinae, quae semen Dei succrescens opprimunt. Non ergo diuitiae solae reprehenduntur, si absint delectatio, tumor, superbia, auaritia, sollicitudo, & huiusmodi vitia alia, quae familiaria sunt diuitibus, sed diuitias cum sollicitudinibus, curis & voluptatibus huius seculi simul posuit, quae suffocant Dei verbum. Et aliud cecidit in terram bonam, id est in cor docile, deuotum & hilariter acquiescens diuino beneplacito, ut pote perfecte resignatum. Et fecit fructum centuplum, hoc est, copiosum atque perfectum.

Hae dicens clamabat: Qui habet aures audiendi, audiat.

Absque dubio est, omnes ibi tunc praesentes habuisse aures corporis, sed Christus aures mentis, hoc est mentem deuotam & voluntatem bonam quaerebat: propterea non solum aures audiendi, hoc est, aures, quae quod audierunt, custodiunt, requirit.

Interrogabant autem eum discipuli eius, quae esset haec parabola. Quibus ipse dixit: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, ceteris autem in parabolis, ut videntes non videant, & audientes non intelligant. Est autem haec parabola.

Discipuli Christum, quae esset haec parabola, interrogant. Quod tamen fecisse credendi sunt, non mox postquam audierant parabolam, sed cum Dominus esset singularis, id est, cum esset solus, de huius intellectu requirebant. Quibus ipse dixit: Vobis discipulis meis, bonam habentibus voluntatem, & qui studiosi estis ad intelligenda verba mea, ut eadem non solum sciat, sed faciat etiam, datum est nosse mysterium regni Dei, id est, secreta Ecclesiae militantis, quia eadem debetis docere alios, qui post me, quasi fundamentum estis Ecclesiae.

Obserua quod hic mysteria nominat, quae in parabolis dicuntur. Verum id non de hac tantum parabola, sed multis quoque alijs locutus est, in quibus plura latent mysteria seu secreta Ecclesiae, quae ideo latent, ideoque sub parabolico sunt abscondita sensu, ut ad intelligendum studiosi, inuestigando sua diligentia (& ideo digni) gratiaque Dei adiuti, inueniant, quod latebat, indigni

X 2 vcrò

F. VI
21

Prædicatio
Christi cu-
iustmodi fu-
erit.

Math. 12.
Marc. 1.
Lucæ 1.

Ecclæ.

verò & hi, qui contemnunt inuestigare ac sensum querere, nihil percipiunt. Sciendum quoque prædicationem Christi ab initio fuisse claram & lucidam, satisq; miraculis ac signis manifestis roboratam, quare non poterant Iudæi se excusare, quod eum non intellexissent. Erant autem multi eorum sua inuidia ac malitia excæcati, qui respuebant eius prædicationem, signisq; detrahebant, tribuentes illa Beelzebub. Ideo Christus postea multa abscondit indignis, idq; misericorditer, ne deteriores fierent. Propterea sequitur, cæteris autem in parabolis, scilicet est loquendum, ut videntes, id est, videre se putantes miracula mea, non videant oculo intellectu- li, & audientes verba mea non intelligant eorum mysteria. Reçtè enim ve Beda dicit, in parabolis audiunt, qui clausis sensibus cordis non curant cognoscere veritatem. Atque ideo multis se & donis & beneficijs Dei priuante per ingratitude. Tandem exponens ipsemet Dominus metaphoricè parabolam, adiecit:

Semen est verbum Dei. Qui autem secus viam, hi sunt, qui audiunt, deinde venit diabolus, & tollit verbu de corde eoru, ne credentes salui fiant. Nam qui supra petra, hi sunt, qui cum audierint, cum gaudio suscipiunt verbum: & hi radicem non habent, quia ad tempus credunt, & tempore tentationis recedunt. Quod autem inter spinas cecidit, hi sunt, qui audierunt, & à sollicitudinibus, & diuitijs, & voluptatibus vitæ eunt suffocantur, & non referunt fructum.

Augustin.

Semen, inquit, est verbum Dei. Ergo seminator seu sator est Christus Dominus. Nam prædicator verbi Dei nihil aliud est, quàm cophinus seminantis, portans semen Christi, quemadmodum Augustinus de se dicit: Ego quid sum, nisi cophinus seminantis? Ille in me ponere dignatus est, quæ vobis spargo. Nolite attendere ad vilitatem cophini, sed ad claritatem seminis, & ad potestatem seminantis. Sequitur itaque parabolæ huius expositio, quam ipse Dominus elucidauit, & ego vobis eandem iam dixi conformiter ad illius expositionem, nisi quod in fine dicendum est, quod supra triplicem terræ bonæ, quæ semen recipit, narrat fructum, hic verò dicit, quod fructum adfert in patientia, ut sequitur.

Quod autem in bonam terram, hi sunt, qui in corde bono & optimo audientes verbum retinent, & fructum adferunt in patientia.

Math. 13.

Differentia
terre triplex
quos deli-
gnet.

Supra, ut dixi, terram bonam in triplicem gradū per triformem quodque fructum distinxit. Dixit enim de terra bona quandam centesimū, quandam sexagesimū, quandam verò tricesimū adferre fructum. Non enim caret ratione, quod de fructu distinguit, quo certè indicat differentiam esse terræ triplicem. Quandā bonam, quæ pertinet ad incipientes, quandā meliorem, quæ ad proficientes pertinet, quandam verò optimam, quæ respicit perfectos. In tricesimo enim fructu constituuntur incipientes, qui si dem Trinitatis sibi sufficere credunt cum obseruantia præceptorum Decalogi.

legi. In sexagesimo fructu intelliguntur, qui in Dei amore profecerunt, & iam non solum praecepta decem, sed etiam sex opera misericordiae, quibus iustitia omnis, quae debetur proximo, impletur, profecerunt. Tertij qui centesimum fructum adferunt, sunt perfecti, qui mandata veteris legis moralia, hoc est, illa decem praecepta & consilia simul Evangelica implentes, Domini non solum mandata, sed & beneplacita omnia fatigunt perficere. Sunt qui exponunt ad tres status qui in carne hic seruantur, puta virginum, qui centesimum adferunt fructum, continentium, quorum est sexagesimum referre fructum, & coniugatorum, qui tricesimo sunt contenti fructu. Charissimi audistis eos omnes recenseris qui verbum Dei audierunt, sed iterum (ideò nullum est in eis operatum fructum) à se Dei verbum euouerunt. Alij quidem retinuerunt, sed iuxta mensuram sui profectus illud operibus ostenderunt. Eligamus nos quae perfectiora vicinioraque sunt saluti, vt non solum ea quae praecepit nobis, cogitemus semper, sed etiam quae illi cognoscimus beneplacita, faciamus, praestante hoc nobis Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula, Amen.

Hebr. 6.
Eccle. 3.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Agricola quomodo Christus, semen Dei verbum, terra cor humanum.

Existat qui seminat seminare semen suum. Et dum seminat, aliud cecidit secus viam, aliud supra petram, aliud inter spinas, & aliud in terram bonam. Lucæ VIII. Habemus in his verbis Evangelicis hodiè agricolam siue seminatore, habemus semen, habemus terram. Supra hæc habemus viam, petram & spinas. Rationem similitudinis ad sensum illum parabolicum explanare, quomodo scilicet id quod assimilatur, congruat rei cui assimilatur, aut quae conuenientia sit similitudinis vtrobique, & si prolixum fore id uideatis, quam breuiter tamen potero, vobis explicabo. Seminatore seu agricola hic intelligitur Christus. Solus enim ipse in corda nostra semen salutis, verbum scilicet Dei viuum & efficax ponit, in hoc non incongruè comparatur agricolæ: Quod enim agricola humilis atque vilis ducitur, cum sit vtilissimus, puta qui omne suum robur, omnesque vires expendit, vt administret nobis, vnde omnes viuimus, panem, ita Christus Dominus noster, quantum hic apparuerit (dum nobis seminare vitæ caelestis panem, dumque terram nostri cordis excoleret, & in cruce sanguine suo rigaret) humilis, quamque vilis attendite. Cum enim esset in forma Dei, exinamut semetipsum, formam serui accipiens, formam quoque serui exhibens, qui venerat ministrare, non sibi ministrari, discipulorum suorum pedes lauans, & nouissime vt factus illusus cum iniquis, id est, cum latronibus reputatus est. At prospice tu, ne propter hanc vilitatem ipsum negligas, sed quanto propter te factus est vilior, tanto sit tibi dignior, tanto pretiosior, tantoque charior. Est enim vniuerso mundo non modo vtilissimus, sed omninò etiam necessarius, qui ex morte nos viuificauit, & panem caelestis vitæ seipsum nobis praeiuit. Habuit quidem vestem vilem, communem seu rusticam, quia habitu inuentus vt homo, sed eam tamen vilem habuit propter nos.

Agricola
Christus quomodo dicitur.

Philip. 2.

Math. 10.

Ioan. 13.

Ioan. 19.

Ioan. 5. 19.

Phil. 2.

Ioan. 10.